Εβίβα, Περικλή…

του Νίκου Κατσιαούνη

Μια παλιά ιστορία μας αφηγείται πως, όταν κάποτε μια μαινόμενη πυρκαγιά έκαιγε τη ζούγκλα, όλα τα ζώα έτρεχαν κακήν κακώς πανικόβλητα για να σωθούν από τις θανατηφόρες φλόγες. Όμως ένα μικρό πουλί, ατρόμητο μπροστά στον κίνδυνο, ένα μικρό κολιμπρί, μετέφερε με το μικροσκοπικό του ράμφος λίγο νερό και το έριχνε στη φωτιά. Όταν τα άλλα ζώα, παραξενεμένα από την αυταπάρνηση και το μάταιο του αγώνα του, του μήνυσαν ότι δεν ωφελούσε σε τίποτα αυτό που έκανε, η απάντηση που τους έδωσε ήταν ότι έπραττε αυτό που του αναλογούσε. Αυτή ήταν η δική του συνεισφορά, η δική του αντίσταση. Ένα τέτοιο κολιμπρί, όμοιο με αυτό της ιστορίας, είναι και ο Περικλής Κοροβέσης για την εποχή μας. Ένα κολιμπρί που μετέφερε τη δική του αλήθεια και αποπειράθηκε να την επικοινωνήσει και να τη συνδιαμορφώσει με όλους εμάς.

Ο Περικλής Κοροβέσης ανήκε στην πλευρά των αιρετικών της ιστορίας, με το μέρος εκείνων που πάντα έβλεπαν με κακό μάτι τις εξουσίες. Όλες τις εξουσίες – ανεξαρτήτως είδους, χρώματος ή απόχρωσης. Από τα μικράτα του ακόμη πήρε διαζύγιο με καθετί που καταδυναστεύει τον άνθρωπο. Από τότε που η μνήμη της παιδικής του ηλικίας μάτωσε από την εικόνα των κομμένων κεφαλιών των ανταρτών που οι αλαλάζοντες νικητές περιφέραν στην πλατεία του Αργοστολίου, ο Κοροβέσης αφαίρεσε τη λέξη εξουσία απ’ το γλωσσάρι του. Και αυτή δεν λησμόνησε να του δείξει το φριχτότερο πρόσωπό της. Δεν είναι μόνο αυτά που μας αφηγήθηκε στους τυραννοκτόνους Ανθρωποφύλακές του. Υπάρχουν και άλλα…

Όμως, ο ίδιος αποφάσισε διαφορετικά για τον εαυτό του. Εκ φύσεως και πεποιθήσεως αντιεξουσιαστής, υπήρξε γαλαντόμος σε ό,τι έκανε. Στους φίλους του, στις γυναίκες, στα κείμενά του, στα βιβλία του, στους αγώνες, στους συντρόφους, στους αντιπάλους και τους εχθρούς του. Κι όταν μπούκωνε από τη

συνάφεια του κόσμου και των συναναστροφών την καθημερινή ανοησία, τότε απομονωνόταν με τους δικούς του ήρωες, αυτούς που ανακάλυπτε στα βιβλία του, στις αφηγήσεις των μεγάλων παραμυθάδων και στα οράματα των φιλοσόφων. Υπήρξε δεινός και απαιτητικός αναγνώστης, με ευρεία παιδεία και καλλιέργεια, και με μια ακριβή και σπανίως λαθεύουσα μνήμη. Συνήθιζε να λέει ότι η βιβλιοθήκη του συμβόλιζε τον οβολό της ανθρωπότητας στον ίδιο, το κληροδότημά της για να γίνει καλύτερος άνθρωπος.

Η ενασχόληση με τα κοινά για τον Κοροβέση μετουσιωνόταν σε καθημερινό βίωμα και εμπειρία.Οι ιδέες που πρέσβευε ήθελε να περνούν τις εξετάσεις της εφαρμογής τους στο εδώ και τώρα, να γίνονται έργα και δράση. Αυτές αποτελούσαν το έρμα του, τον οδοδείκτη στο πράττειν του βίου του. Δύσκολα θα τον τσάκωνες να κοροϊδεύει με αυτά. Η ουτοπία θα πρέπει να χτίσει τα οχυρά της στο εντεύθεν της πραγματικότητας, στον παρόντα χρόνο, για να μπορέσει να την υπερβεί. Και ο Περικλής το ήξερε αυτό. Και ήταν πάντα παρών. Ποτέ δεν έλειψε. Από διαφορετικά μετερίζια κάθε φορά, με το σώμα και την πένα του, και πάντα με την ίδια ορμή και σθένος. «Αν ενεργείς σε μια κοινωνία, τότε γίνεται δικιά σου», είπε κάποτε.

> *Και ο ίδιος ήθελε να δρα με τους ανθρώπους, να παλεύει και να οργίζεται μαζί τους, να τσατίζεται και να αγανακτεί, να ερωτεύεται και να χωρίζει, να οσμίζεται την ανθρωπίλα και να αφουγκράζεται προς τα πού πνέει ο άνεμος.*

Έτσι επικοινωνούσε ο Κοροβέσης. Τα υπόλοιπα είναι για τους ψοφοδεείς πολιτικάντηδες της κακιάς ώρας. Επέμενε να στηρίζει και να αναδεικνύει όσα ξέφευγαν του κανόνα, όσα ξεβόλευαν από το χασμουρητό της κοινωνικής νηνεμίας. Και στήριζε εμπράκτως, όχι μόνο με τα λόγια. Και πολλάκις με προσωπικό κόστος. Όπου διέκρινε μια εστία ανυπακοής, έσπευδε κι ο ίδιος να σηκώσει γροθιά, να δηλώσει παρών. Κι ας μη συμφωνούσε σε όλα. Του αρκούσε που έβλεπε τη φλόγα αναμμένη. Οι σπόροι υπάρχουν, πρέπει να τους καλλιεργήσουμε για να φυτρώσουν και να αποδώσουν καρπούς. Υπήρξε ζηλωτής σε αυτό. Στις μικρές

νησίδες, στις μικρές κοινότητες που με νύχια και με δόντια και σε πείσμα των καιρών κρατούν την ιδέα της ελευθερίας ψηλά, σε αυτό ήλπιζε ο Κοροβέσης. Εκεί έπαιζε τα ρέστα του.

Ο Περικλής ούτε παρασημοφορήσεις ήθελε, ούτε τιμές, μήτε γαλόνια. Με αυτά είχε ξεμπερδέψει προ πολλού. Καταλάβαινε τη ματαιότητά τους. Και βουλευτής, όταν εξελέγη, έβγαλε τη γλώσσα ουκ ολίγες φορές στον καθωσπρεπισμό των βουλευτικών εδράνων. Εξάλλου δεν εισήλθε του κοινοβουλίου για να αλλάξει τον κόσμο. Ήξερε ότι αυτά δεν γίνονται από τα πάνω έδρανα. Ο ίδιος δεν βολευόταν ούτε με τις βεβαιότητες ούτε με τις σωτηριολογικές συνταγές για την αλλαγή του κόσμου. Αδογμάτιστος και αεί εξεγερμένος, βλάσφημος με τις ομολογίες πίστεως, γοητευόταν περισσότερο από την ανυπακοή της Εύας η οποία δεν αρκέστηκε στον μισό Παράδεισο και τόλμησε να τον διεκδικήσει ολόκληρο. Δύσκολο να του περάσεις χαλινάρια. Προτιμούσε να δραπετεύει στους δικούς του παράλληλους και εκεί να στήνει το δικό του γλέντι, τη δική του επανάσταση. Με γέλιο, χορό, πιοτό και τραγούδι. Ποθούσε να εξερευνήσει την ποιητικότητα του κόσμου, την τραγικότητα της ανθρώπινης ύπαρξης, που πάντα θα ξεφεύγει των αδήριτων νόμων της ιστορίας και της κομπορρημοσύνης των φαφλατάδων ορθολογιστών.

Ο Περικλής Κοροβέσης ήδη έχει αφήσει έντονη την περπατησιά του. Η μαχητική του αρθρογραφία, ο ανυποχώρητος ακτιβισμός του, η πνευματική του εγρήγορση, η λογοτεχνική του καλαισθησία, αποτελούν μια παλλόμενη παρακαταθήκη. Για όσους είχαμε την τύχη να επικοινωνήσουμε μαζί του, ο Περικλής θα αναβιώνει τον άνθρωπο του εξεγερμένου ρομαντισμού, αυτόν που αποπειράθηκε να διαρρήξει την ασυνέχεια ανάμεσα στο πραγματικό και ιδεατό και να αποδώσει μέσω της ουτοπίας στον κόσμο την ποίησή του. Αυτό νομίζω ότι ήταν το καλύτερό του μυθιστόρημα, καταπώς έγραψε και ο αγαπημένος του φίλος Γιώργος Σταματόπουλος.

«Γι’ αυτό σου λέω, ξέρω πώς θα είναι ο θάνατος, μια απλή βραδιά όπως όλες οι άλλες». Έτσι έκλεινε ένα ποίημά του ο Περικλής. Κάπως έτσι φαντάστηκα ότι θα ήταν και η στιγμή που

αποφάσισε να αναχωρήσει για να ξαναχτίσει αλλού νέους ανεμόμυλους. Τον φαντάστηκα να πίνει την τελευταία γουλιά ουίσκι, να σχηματίζει το χαρακτηριστικό του παμπόνηρο μειδίαμα, και να μας ψιθυρίζει κλείνοντας την πόρτα: Dixi et salvavi animam meam.

Εβίβα, Περικλή. Στην υγεία σου, σύντροφε. Μας έμαθες πολλά. Σε ευχαριστούμε για όλα…

Venceremos…